

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

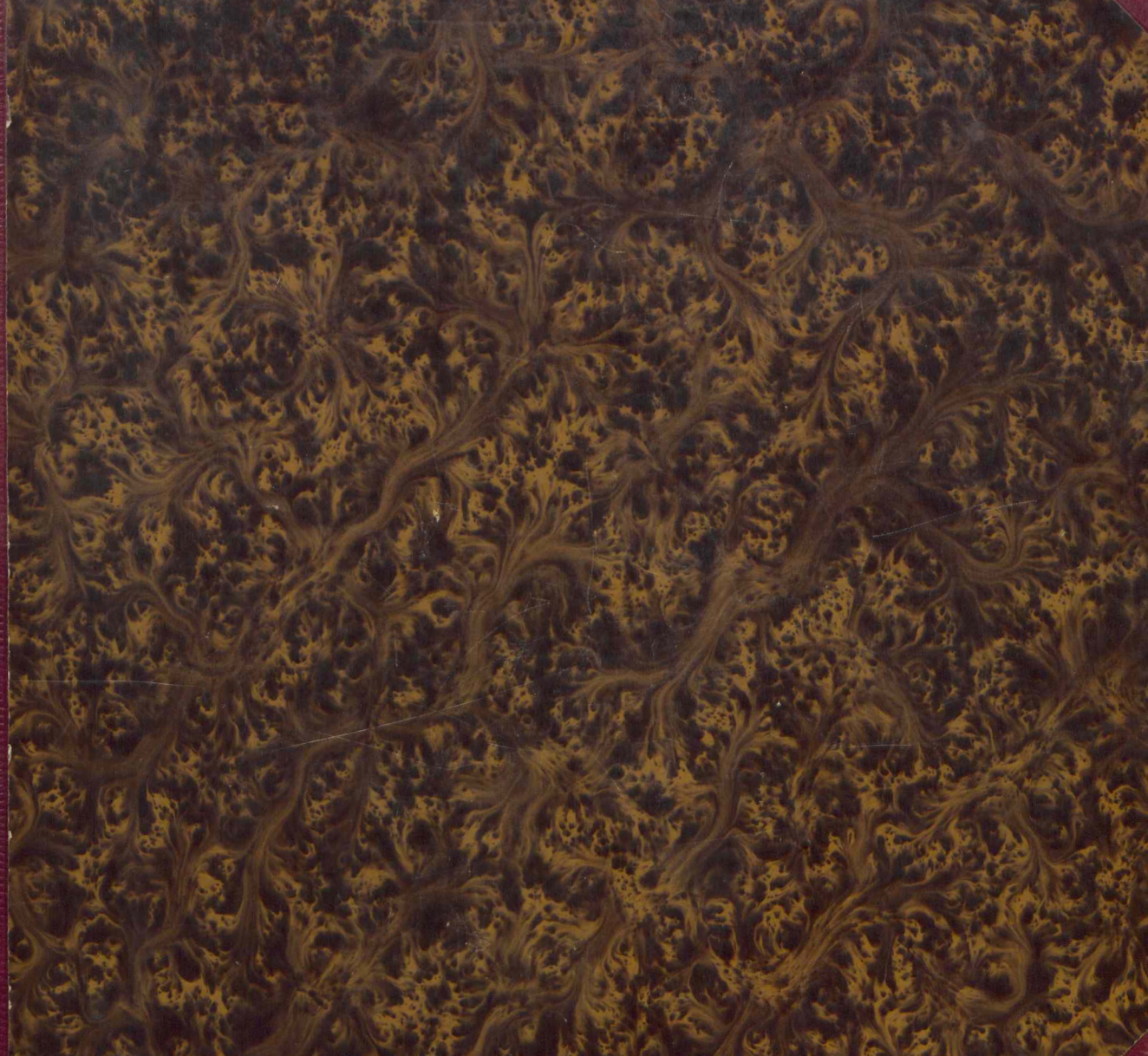
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

F. Richardt del.

C. A. Reitzels Forlag

H. W. Tegeer & Kettnerhoff Bth. Inst.

SKJÖRRINGE,
paa Falster.

SKJÖRRINGE,

paa Falster.

Hovedgaarden Skjöringe, hvis ældre Navn er Skyringe, ligger i Falkerslev Sogn, Falkers Nørre Herred og Maribo Amt, midtvejs imellem Byerne Nykjøbing og Stubbejøbing. Af en tidligere Landebøh, som efterhaanden er neblagt, findes der tydelige Spor paa den nærmest ved Gaarden liggende Mark. Skjöringe var Hovedgaard i Midten af det 15de Hundrebaar og tilhørte 1447 og 1452 Oluf Grubendal. Den havde fra denne Tid af i en længre Aarvælde Ejere af Slægten Gobob, men tillige Mebejere af andreætter. Oluf Pedersen Gobob til Skaftelev havde 1446 Del i Vedtagelsen af Raalands Billaar. Han var 1459 Ejer eller Mebejer af Skjöringe, da han af Anders Jepsen, Borgere i Rjøbenhavn, fik Kvittering for 6 Lybste Mark, som Olufs Broder Anders Pedersen til Lybjærg (Lybjærggaard) havde været hin skyldig for Klæde. Hans Søn Peder Oluffen, hvis Hustru var Fru Sofie Vasse, havde Sønnen Oluf Pedersen, der var gift med Fru Elise eller Elisebe Grubendal. Hun var Enke i Aaret 1487, da Dronning Dorothea den 2den August tilskrev hende, at det var Dronningens Ønske, at Fru Elisebe skulde give sin Søn „et behageligt

Svar“ med Hensyn til Hovedgaarden Skyringe; tidligere havde Dronningen paa Rønnebekøholm talt med hende om Afstaaelsen af Gaarden til denne Søn, hvis Navn var Henning Olfen eller Oluffen, og nogen Tid derefter forekommer han som Gaardens Ejer. Han frasagde sig den 27de Juni 1493 det Bergemaal, han havde haft for Povel Henriksens Datter af Lybjærg, men tilkøb hende sin Ejeneft med Hensyn til Giftermaal og i andre Maader og fik derpaa et Tingsvidne paa Lybjærg Herreds Ting af 12 Dannemænd. 1497 den 4de April udstædte Henning Olfen Fuldmagt for sin Ejener Peder Jensen i Ferslev til at møde paa Ringsted Herreds Ting. Denne skulde paa sin Husbondes Begne byde sig til Lob og Skifte efter Loven i Braagaard i Hasle Sogn og forfølge den Sag, ligesom om Husbonden selv var tilstede.

Imidlertid Gaardens Mebejere var Palle Anderssen Ulfeld, der skrev sig til Skjöringe i December 1470, da han var med at udstæde et Brev, hvorved Oluf Pedersen til Svendstrup fik Ret til at gjøre Indførsel i noget Gods i Lybjærg Herred. Han havde længe Del i Skjöringe, og efter

SKJÖRRINGE,

paa Falster.

han fik hans Søn Christoffer Pallesen til Verøhave (i Fyn) denne Del, hvilken han i Januar 1527 folgte til Hr. Johan Dye, som herved ogsaa fik Gods i Skjöringe By. Derfom Hans von Mehlen, en Lyfter, som ved Giftermaal havde faaet Del i Verøhave, mulig havde i sine Hænder gamle Breve, saafom en Dom af Kong Hans eller lignende, hvorefter han ogsaa kunde vinde dette Gods, da skulde Sælgeren holde Kjøberen stadesløs. Hans von Mehlen havde sat sig i Besiddelse af Gaarden; thi i August 1530 udstedte Kongen paa Kalundborg Slot et Brev til Hr. Henrik Gjøe, at Hans v. Mehlers Regnskab skulde staa aabent indtil næste Paaflø, og den 11te April 1532 udstedtes paa Kjøbenhavns Slot i Kongens Raad Stævning til ham om at møde Lørdagen den 25de s. M. i Kjøbenhavn for Danmarks Riges Raad angaaende Hr. Henrik Gjøes Anke over, at Hans von Mehlen og hans Hustru i en Tid af 26 Aar havde siddet paa Skjöringe, forværet denne Gaard og dens Skov og opkrævet de Afgifter, der skulde svares til Gaarden.

Hr. Henrik Gjøe til Gisselfeld var Skjöringes Mebejer og havde faaet Del i Gaarden ved sit Giftermaal med Henning Olsens Datter Tomfru Ellen Godov, hvis Møder var Fru Anne Gjøe, Datter af Anders Gjøe til Kærstrup (paa Laaland) og Fru Margrete Rønnow. Hr. Henrik Gjøe, der var Søn af Eskild Gjøe til Sunderølvholm og Krenkerup og er bekjent som en trofast Tilhænger af Kong Christiern den anden ved den bjævrø Mobstand, han som Høvedsmand i Kjøbenhavn hvede imod Frederik den første i Aaret 1523, døde allerede 1533 paa Bordingborg Slot, hvis Høvedsmand han da var. Ogsaa af ham købte Hr. Johan Dye

abstiffligt Forbegods; dette havde hans Hustru arvet, og hun fik det nogle Aar efter tilbage. 3 August 1539 udstedte nemlig den senere Rigshovmester Peder Dye til Nielstrup Brev om, at han havde overgivet til Fru Elline Godov alt Fruens rette Arvebegods, som hans Fader i sin Tid havde kjøbt af Hr. Henrik Gjøe, isøder det monne ligge, især paa Laaland. Han paabød altsaa, at de Bønder, der byggede og boede paa dette Gods, 2 Gaarde i Hyllested og Hyllestrup, 2 Gaarde i Dinnisse, 1 Gaard i Skjelftofte, 1 bygget og 1 øde Gaard i Errinblev, 1 Gaard i Glumslev som og Fæsternerne i Dursø og andensteds, for Fremtiden skulde svare Afgifter til Fru Elline og ikke til hans egne Husbø og Svende i nogen Maade. Ogsaa Skjöringe beholdt Fru Elline, og Gaarden tilhørte efter hende Sønnen Eskild Gjøe, der i September 1558 holdt Bryllup med Tomfru Sybille Gyldenstjerne, hvis Forældre vare Mogens Gyldenstjerne og Fru Anne Sparre. Han var i April 1561 Lensmand paa Standerborg Slot, da han fik Kongebrev om, at Rigers Raad Holger Rosenkrands skulde have dette Len og han selv i Steden flytte til Dønsø Gaard. Her var han ifkun et Aar; thi den sidste April 1562 udstedtes der Kongebrev til Jørgen Svave, Povel Schinkel, Henning Odihov og Palle Ulfeld, at Dønsø Gaard nu var overladt som Len til Arild Ugerup, og at de skulde være tilfede, naar denne modtog det dervedende Brev af Eskild Gjøe. Dønsø flyttede derpaa Høvedsmand paa Nyborg Slot. Den 7de September 1563 fik han Kvitteing for 24 halve Lønder Krudt, som han havde sendt til Løshuset paa Kjøbenhavns Slot fra Nyborg Slot, og han havde dette Len i nogle Aar. 3 November 1563 var han en af Dommerne paa Kongens

SKJÖRRINGE,

paa Falster.

Retterting i Odense. Hans Hustru fik i Februar 1564 kongeligt Skjøde- og Gavebrev for sig og Arvinge paa Kronens Jord og Grund i Næstved, hvorpaa Sorte-Brødre Kloster med Aalshave, Gaard og Huse laa; paa denne Grund skulde hun sætte god Kjøstedsbygning med Tegltag, og Have og Gaard skulde hun indhægne med Planke og ej med Gærde. Denne Gaard overlob hun i Aaret 1572 til Fru Birgitte Gjøe kvit og frit for dennes Livstid. I Aaret 1568 sagde Eskild Gjøe tillige med Erik Rud, Tokum Vef og Henrik Gylbenstjerne god for 11,000 Rdr., hvilke Kongen laante af Hennike von Hagen. Eskild Gjøe forlob denne Verden i Aaret 1573 den 23de December. Tre Aar tidligere havde han faaet Kongebrev om, at han intill videre maatte have Kronens Ugebagsmænd, saa mange som hørte under Rønnebæksholm, hvilken Gaard han da havde i Børge, fri for Kongeskat. Endnu i Aaret 1570, da han møbte som en af Dommerne paa Herredagen i Odense, var Eskild Gjøe Hovedsmand paa Nyborg Slot; men Aaret efter havde Axel Biffert dette Len. Hans Enke ejede endnu 1598 Skjöringe, men maa ikke længe efter have overladt Gaarden til sin Søn Henrik Gjøe, efter som denne i Aaret 1604 udstæbte Skjøde paa Skjöringe til Kongen. Fru Ghille døde den 11te Martz 1611 og blev begravet ved sin afdøde Mandes Side i Falkerslev Kirke.

Skjöringe tilhørte derpaa Kronen i en lang Aarvælte og lagdes i Frederik den fjerdes Tid under Ryttergobset; i Aaret 1726 var Hovedgaardens bortforpagtet for en Afgift af 230 Rdr. i Penge og 540 Læs Hø, hvoraf de 244 Læs svarede til Rytteriet og de 296 Læs til Dragonerne. Smedens Gaarden tilhørte Kronen, nedved man en Del af Bygningerne, vist nok istun-

Stuehuset. Ved Ryttergobsets Salg kjøbtes Skjöringe den 9de September 1766 for 47,056 Rdr. af Justitiraad Oluf Stampe. Hele Ejendommen var da stibfat saalunde: Hovedgaardens med Afbyggergaarden Dalby for 101 Tdr. 7 Skpr. 3 Fd. 2 Alb. Hartkorn Ager og Eng, Skovsklyden var 8 Tdr. 1 Skpe. 2 Fd. 2¼ Alb. Hartkorn, Bøndergobsets Ager og Engs Hartkorn var 589 Tdr. 1 Skpe. „ Fd. 1¼ Alb., og det matriculerede Liende-Hartkorn var 35 Tdr. „ Skpr. 3 Fd. Oluf Stampe døde 1785. Hans anden Hustru var Marie Kothe, Søster til Lyge Kothe. Efter ham overtoges Ejendommen af Sønnen Kammerherre Karl Adolf Stampe, der med Dygtighed og Omhu styrede Ejendommen til sin Død 1831. Han var gift med Karoline Kothe, Datter af Lyge Kothe. I hans Tid udstiftedes Bøndergobset i Aarene 1794 til 1806, en Høveriforening med Fæsterne oprettedes og fik Regeringens Stabsfæstelse Aar 1800, ved Magelæg og Kjøb afrundedes Gobset, og Fæsternes Aar forbedredes. Paa Landdshyen Lillebrændes Mark byggede han 1813 den første hollandske Vejrøstle paa Falster, og i Stubbekjøbing opførte han et Kornmagasin. Ogsaa sine Skove viste han Omhu, en lynbig Skovrider ansattes, og Skovene indfæredes. Hans Eftermand som Godsejer var hans hnglte Søn Etatsraad Henrik Stampe. Den før nævnte Afbyggergaard Dalby, hvis eget Ager og Engs Hartkorn var 36 Tønder, tillige med 139 Tdr. Hartkorn Bøndergods og alle Lienderne fra- solgtes. Hovedgaardens Marker bortforpagtedes, og endelig solgtes Fæstegårdene. Ved hans Død 1860 gif Ejendommen over til hans Brodersøn Jægermester Peter Adolf Henrik Stampe, Gaardens nuværende Ejer.

Hovedbygningen, der har tre Skjøe paa en Etage af Egebinningøvert,

SKJÖRRINGE,

paa Falster.

er opført 1816 af R. N. Stampe. Ubhufene ere tilbøielig omhygge eller opførte af den nuværende Ejer i Aarene 1862 og 1863. Gaarden, hvortil der hører en Have paa 10 Ldr. Land, ligger smukt ved en liden Sø midt i sine Marker, der ere omgivne af dens Skove.

Gaardens Tiliggende er: omtrent 800 Ldr. Land Ager og Eng med 82 Ldr. 2 Sldr. 3 Fdl. $2\frac{1}{4}$ Alb. Hartkorn og 562 Ldr. Land Skov med 6 Ldr. 5 Sldr. 2 Fdl. 2 Alb. Skovskylv.

Gobset udgjorde i Aaret 1852: 414 Ldr. 4 Sldr. 3 Fdl. $1\frac{1}{4}$ Alb. Ager og Engs Hartkorn; dette var delt imellem 2 Arvefæstegaarde med Ret til at sælge og pantsætte og med 15 Ldr. 2 Sldr. 2 Fdl. 1 Alb.

Hartkorn og 52 Fæstegaarde med 378 Ldr. 3 Sldr. „ Fdl. $1\frac{1}{4}$ Alb. Hartkorn, i alt 393 Ldr. 5 Sldr. 2 Fdl. $2\frac{1}{4}$ Alb. Husenes Tal var 90, hvoraf 22 vare Lejehuse, 66 Fæstehuse og 2 Lynehuse; af disse vare 28 jordløse. Til Husene hørte i alt 20 Ldr. 7 Sldr. „ Fdl. 2 Alb. Hartkorn. Af Fæstegaardene folgtes der i Aaret 1852 34 til en Pris af 500 Rdlr. for hver Lønne Hartkorn, 1854 afhændedes 13 Gaarde til 600 Rdlr. for hver Lønne Hartk., og senere ere de sidste 4 Gaarde folgte. Arvefæstegaardene ere endnu tilbage; Husenes Tal og deres Hartkorn er det samme som 1852.

I Gaardens Nærhed findes en Borgplads, der kaldes Trygge Slot; efter den har sandsynligvis Borge Sø i Sognet faaet sit Navn.

